

UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

Meespelen voor krachtiger spel

Inspiratiedag Kleutergewijs 2019

Ilse Aerden – UCLL

Op een dag in een 1ste kleuterklas...

UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

UCLL - PWO 'Stuur-je-spel' @ INSPIRATIEDAG KLEUTERGEWIJS

PWO 'Stuur-je-spel'

Geïntegreerde benadering van EF

- Interventie stuur-je-spel vertrekt vanuit **zelfsturing in de (dagdagelijkse) context van het vrij spel.**
  - *Zelfsturing is daar het meest nodig om in te zetten*
  - *Handelingsverlegenheid bij leerkracht: Wat doe ik tijdens vrij spel?*
- Interventie stuur-je-spel focust op **doe-alsof-spel**. Doe-alsof-spel omvat meerdere EF. (Leong & Bodrova, 2012)
  - *Doe-alsof-spel: geïntegreerde benadering EF*
  - *Doe-alsof-spel: krachtig middel om ZS te stimuleren (Vygotsky, Carlson)*

Definitie Zelfsturing

(Laevers & Wassink, 2018)

Zelfsturing is een combinatie van competentie en instelling (dispositie) om de mogelijkheden die in zichzelf en de omgeving besloten liggen, optimaal te benutten met het oog op **levenskwaliteit**.

Een zelfsturend iemand neemt het roer in eigen handen, kan zichzelf beredderen, is zelfbepalend.

Waarom rollenspel? **FAKE IT TILL YOU MAKE IT !!!**

"Een kleuter die winkelbediende speelt moet de centjes tellen. Ook als tellen eigenlijk nog niet zo goed lukt, zal hij er in zijn rol alles aan doen om op zijn minst al te doen uitschijnen dat hij juist telt. Hij zal niet opgeven tijdens het tellen of aarzelend naar de juf kijken opdat zij het antwoord zal geven. Hij zal daarentegen vastberaden zijn klant verder helpen in de winkel."

UCLL - PWO 'Stuur-je-spel' @ INSPIRATIEDAG KLEUTERGEWIJS

Twee vragen

1. ZELFSTURING	IK BEN NOG TE WEINIG BEZIG MET ZELFSTURING	ZELFSTURING IS EEN CENTRAAL DOEL IN MIJN (KLAS/ZORG)WERKING
2. MEESPELEN	IK SPEEL VAAK MEE / IK ZIE VAAK LEERKRACHTEN MEESPELEN	IK SPEEL NIET VAAK MEE / IK ZIE LEERKRACHTEN TE WEINIG MEESPELEN

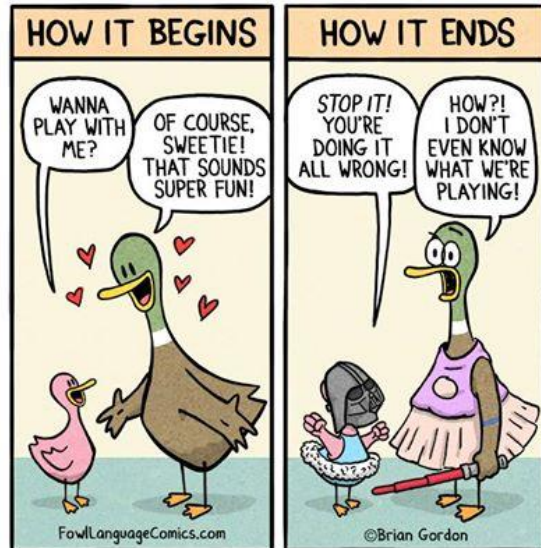
UCLL - PWO 'Stuur-je-spel' @ INSPIRATIEDAG KLEUTERGEWIJS

Hoe rollenspel versterken? Hoe meespelen?

UCLL - PWO 'Stuur-je-spel'

PLAYING MAKE PRETEND

Interfering en interacting?

'Als ik tussenkom, valt het spel stil.'

'Hoe zorg ik ervoor dat ik tijdens het mee-spelen niet te sturend ben?'

'Wanneer is het beter om niets te doen/ niets te zeggen?'

'Ik stel veel open vragen. Ik zie dat dit werkt maar soms ben ik toch weer te sturend.'

UCLL - PWO 'Stuur-je-spel'

Spelbegeleiding: de drie V's

- **VERKENNEN**
  - Intenties van de kinderen in het spel begrijpen
- **VERBINDEN**
  - Gedeelde aandacht tot stand brengen, intersubjectiviteit, participeren, togetherness (ook bij andere kinderen)
- **VERRIJKEN**
  - Impulsen in het spel, inbreng met nieuwe regels mits die aansluiten bij behoeften van de kinderen in het spel

(De Haan, 2012)

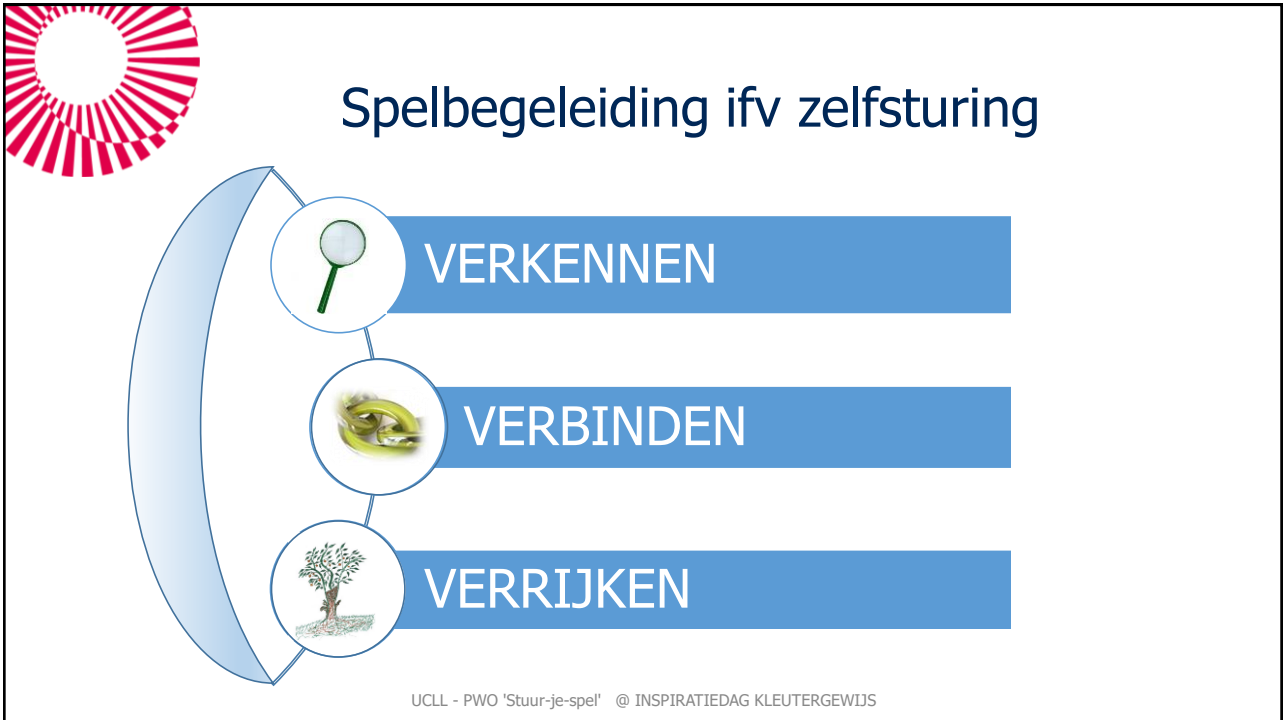
UCLL - PWO 'Stuur-je-spel' @ INSPIRATIEDAG KLEUTERGEWIJS

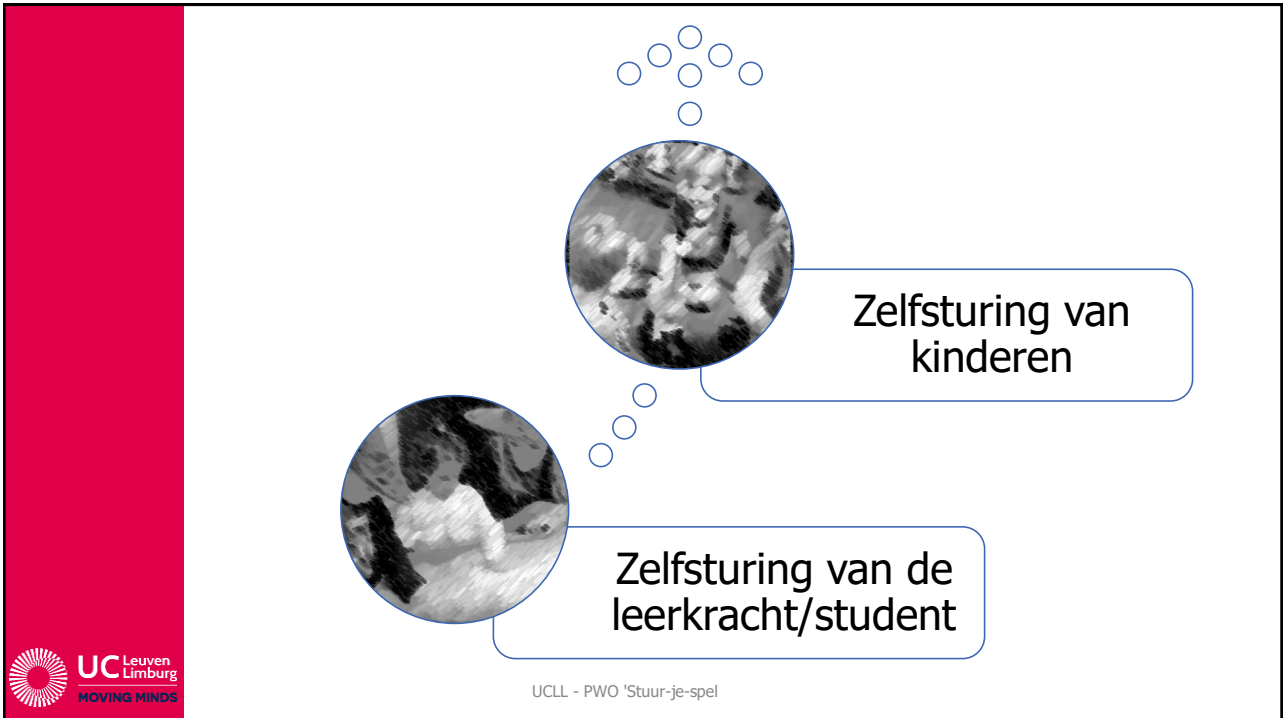

Bespreking fragment

UCLL - PWO 'Stuur-je-spel' @ INSPIRATIEDAG KLEUTERGEWIJS

Zelfsturing in onderwijs: de kloof tussen theorie en praktijk

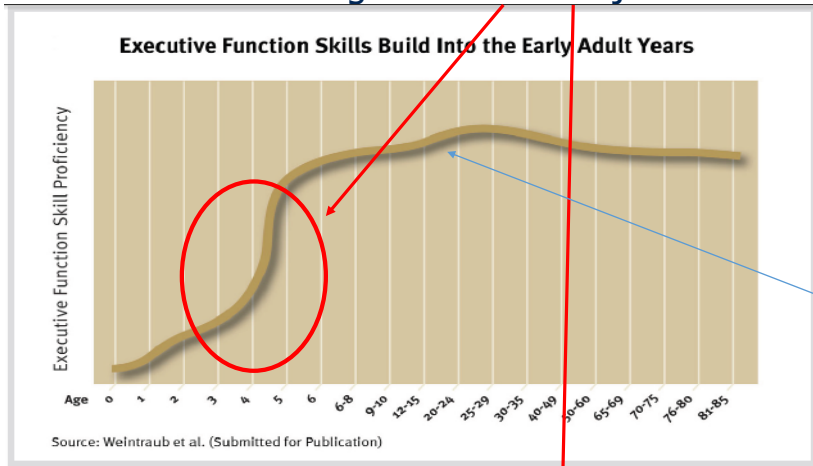
- Het belang van zelfsturing: ja !
- Context bieden om zelfgestuurd te spelen/werken: ja (meestal)
- Hoge verwachtingen in zelfsturing van kleuters: ja
- **Zelfsturing als lesdoel ?**
  - Doel... op langere termijn
  - Doel... in (spel-)begeleiding ?

***Geloven in de groei van zelfsturing
Het is geen leerinhoud, maar een proces in ontwikkeling***

Zelfsturing in ontwikkeling

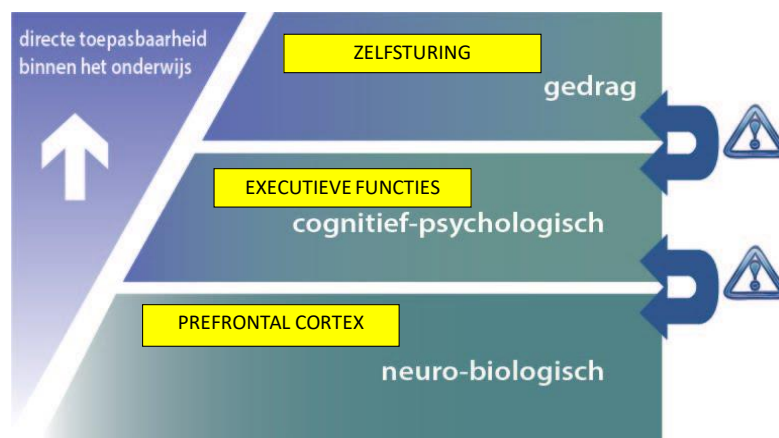
Piek in de ontwikkeling tussen 3 en 5 jaar

Merk ook op dat de ontwikkeling nog doorloopt tot 24 jaar

Tests measuring different forms of executive function skills indicate that they begin to develop shortly after birth, with ages 3 to 5 a window of opportunity for dramatic growth in these skills. Development continues throughout adolescence and early adulthood.

Belang van geïntegreerde benadering

"Play is the highest form of research"
(Einstein)

UCLL - PWO 'Stuur-je-spel'

Meer weten?

Mail naar Ilse.Aerden@ucll.be

Blogberichten kleutergewijs.be

<https://kleutergewijs.wordpress.com/2018/04/22/rollenspel-het-somum-van-spel-in-onze-kleuterklassen/>

<https://kleutergewijs.wordpress.com/2017/03/21/kan-je-zelfsturing-sturen-over-de-kraft-van-rollenspel-en-de-rol-van-de-leerkracht-hierbij/>

- Artikel in de brochure 'Kansrijk Onderwijs'

Zal ook nog verschijnen op <https://kansrijkonderwijs.be/>

- Kleuters & Ik

Aerden, I. (2018). *De kunst van spelbegeleiding. Hoe combineer je ruimte geven en richting geven?* Kleuters & Ik, jg 35, nr. 2.